

czasu budowy i rozbudowy obiektu. Z wielkim znanstwem, barwnie, piękną polszczyzną opisuje architekturę budowli, kaplice, rzeźby, obrazy.

Wszak mury nabierają właściwego charakteru dopiero wtedy, gdy z nimi połączymy ówczesne ołtarze, stalle, ornaty, a najdrobniejszy obiekt otrzymuje pełne znaczenie dopiero w związku ze swą epoką. Na indywidualność całości składają się wszystkie epoki razem wzięte, wszystkie gałęzie sztuki ze sobą związane².

Drugi artykuł przedrukowany z wydanego w 1935 roku, 4 tomu „Biuletynu Historii Sztuki i Kultury” jest opisem obrazu w stylu Baroccia, który znajduje się w kaplicy Branickich kościoła niepołomickiego. Teksty uzupełnione są szkicami architektonicznymi niepołomickiej świątyni oraz współczesnymi fotografiami obiektu i sakralnych dzieł sztuki, które przez wieki tworzyły niezwykłą atmosferę budowli.

Druga część „Rocznika Niepołomickiego” jest kronikarską relacją z działań kulturalnych związanych z uroczystymi obchodami jubileuszu. Zawiera artykuł Stanisława Kracika dotyczący papieskiej mozaiki w Niepołomicach oraz kronikę jubileuszu 650-lecia Niepołomic napisaną przez Szymona Urbana i raport roczny *Muzeum Niepołomickie w 2008 roku* opracowany przez Marię Jaglarz. Ta część rocznika jest także wzbogacona fotografiami ilustrującymi prezentowane wydarzenia jubileuszowe, działania kulturalne i edukacyjne.

Niepołomice to uroczne miasteczko. Idąc od strony kościoła w kierunku zamku można podziwiać zadbane, królewskie ogrody i pomnik króla Kazimierza Wielkiego. Dzięki wieloletnim staraniom i działaniom władarzy miasta, po kilkudziesięcioletnim okresie zaniedbań, Niepołomice odzyskały dawną świetność, stając się także miejscem nowoczesnym. Dziedzictwo historyczne i kulturowe ziemi niepołomickiej jest bardzo bogate i warte stałego odnotowywania i prezentowania w publikacjach. Należy zatem mieć nadzieję, że ukaze się kolejny tom „Rocznika Niepołomickiego”.

² K. Sinko-Popiel, „Rocznik Niepołomicki”. R. I: 2008, s. 79.

Małgorzata Zaród
O Huculach

„Rocznik Muzeum Etnograficznego
im. Seweryna Udzieli w Krakowie”.
R. XV: 2008, 369 s.

Po wieloletniej niemal dekadę trwającej przerwie w 2008 r. z inicjatywy dyrektora Muzeum Etnograficznego w Krakowie Antoniego Bartosza krakowskie muzeum oddało do rąk czytelnika XV tom rocznika poświęcony w całości tematyce huculskiej. W słowie wstępnym dyrektor zapewnia, iż jest on wznowieniem naukowej serii roczników muzealnych, które odtąd będą regularnie się ukazywać.

Powodów do szczególnego traktowania „Rocznika” jest wiele, przede wszystkim jednak ten, iż jest to dzieło niezwykle zarówno pod względem wydawniczym, jak i z racji swej zawartości. Powstał bowiem w oparciu o jedną z najcenniejszych w Polsce kolekcji eksponatów huculskich, którą w ilości blisko 2 tysięcy obiektów przez lata swojego istnienia zgromadziło nasze muzeum. Niepodważalnym atutem „Rocznika” są nazwiska autorów, którzy pracowali nad jego stworzeniem. To pracownicy MEK dzięki pasji i zaangażowaniu stworzyli owe swoiste kompendium wiedzy. W świat przedstawionego w nim huculskiego piękna z naukową pasją i zaangażowaniem wprowadza czytelnika dr Urszula Janicka-Krzywda – redaktor całości 369 stronicowego tomu. Z niezwykłą starannością przedstawia tradycyjną kulturę ludową mieszkańców Karpat. Opowiada o ich sposobie życia, wierzeniach, elementach obrzędowości i folkloru czyli całej kulturze materialnej i duchowej, które tworzą ich etniczną tożsamość. Równie kompetentny i rzetelny opis zamieszczony przez autorów kolejnych rozdziałów prezentowanego zbioru bynajmniej nie przesłania lecz w pełni wydobywa urodę i różnorodność huculskich przedmiotów. Obejmują one wytwory tradycyjnej kultury i sztuki huculskiej, wśród których podziwiać możemy ceramikę, strój, biżuterię, broń, instrumenty muzyczne, rzeźbę oraz całą kolekcję ikonowego malarstwa na szkłe, a także bogato zdobiony zbiór pisanek. Nie sposób pominąć wykonanych z owczego sera huculskich figurek zwierząt, które początkowo stanowiąc swoistą formę zabawek dla dzieci przyjęły funkcję pamiątek. Przedmioty te w większości zgromadzone w bogato i kolorowo wyposażonych wnętrzach huculskich domostw urzekają przepychem, a także obfitością barw i wzorów. Dzięki swej gościnności ich mieszkańcy z chęcią pokazują nam zgromadzony dobytek będący potwierdzeniem różnorodności i oryginalności kultury ich właścicieli. Na uwagę zasługują także uzupełniające muzealną kolekcję huculskich przedmiotów źródła ikonograficzne. Jest to pokazny zbiór fotografii i pocztówek, o którym nie zapomnieli autorzy końcowych rozdziałów „Rocznika”.

Oprócz informacji merytorycznych dzieła, profesjonalny i estetyczny wygląd rocznika niezwykle podnosi jego walory, a wysokiej jakości szata edytorska i graficzna zachęca czytelnika do lektury. Podkreślić należy tu również wynikającą z szacunku do innych kultur dbałość autorów tekstów o zachowanie wielokulturowości przedstawianego regionu przejawiającą się tu w zachowaniu wielojęzycznego brzmienia nazw własnych i geograficznych. Całości dopełniają zamieszczone w „Roczniku” streszczenia – w języku angielskim i ukraińskim.

Dzięki tej publikacji świat huculszczyzny znany dotąd jedynie wąskiemu gronu badaczy będzie mógł zachwycać szersze kręgi jej miłośników. Ta wspaniała publikacja pomimo iż pisana przez specjalistów najwyższej klasy, adresowana jest nie tylko do wąskiego grona odbiorców badaczy-naukowców, lecz także do szerokiego kręgu osób które zapragną z niego skorzystać w celu zgłębienia wiedzy o huculszczyźnie i jej mieszkańcach. Od momentu ukazania się „Rocznika” do rąk dyrekcji MEK i jego autorów składane są liczne podziękowania za jego wydanie oraz pochlebne o nim opinie, toteż ośmielę się powtórzyć, cytując autorskie wypowiedzi iż XV tom „Rocznika MEK” jest obecnie jedną z najlepszych pozycji na rynku dotyczącą tej tematyki.